

Dosarul nr. 2ra-152/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Arabadji)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, V. Sîrbu, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Iuri Sorochin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Iuri Sorochin împotriva Ministerului Justiției, agentului constatator Eugeniu Dronic, Inspectoratului General al Poliției și Inspectoratului Național de Patrulare cu privire la repararea prejudiciului moral și aducerea scuzelor oficiale,

împotriva deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Iuri Sorochin și a fost menținută hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 20 noiembrie 2017 Iuri Sorochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, agentului constatator Eugeniu Dronic, Inspectoratului General al Poliției și Inspectoratului Național de Patrulare cu privire la repararea prejudiciului moral și aducerea scuzelor oficiale.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 27 mai 2016 agentul constatator al Inspectoratului Național de Patrulare, Eugeniu Dronic a întocmit în privința sa procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI03 390049, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravențiilor prevăzute de art.240 alin.(1) și 232 alin. (1) din Codul contravențional.

A menționat că, în urma contestării procesului-verbal enunțat, într-un final, Curtea de Apel Chișinău i-a dat câștig de cauză, astfel, consideră că, organele competente urmează să-i repare prejudiciul moral cauzat prin erorile comise în procesul contravențional de către agentul constatator.

A solicitat încasarea în mod solidar din bugetul național și bugetul pârâților a sumei de 10000 de euro, cu titlu de prejudiciu moral, aducerea scuzelor oficiale din numele statului în formă scrisă și din numele pârâților în temeiul art. 12 din Legea

nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 01 august 2018 Iuri Sorochin a depus cerere de completare a temeiului acțiunii, invocând că, conform art. 383 alin. (3) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie, iar conform art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Iuri Sorochin a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 21 ianuarie 2020 Iuri Sorochin a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 13 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de către Iuri Sorochin, deoarece apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

Prin decizia din 24 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Iuri Sorochin, a fost casată încheierea instanței de apel și a fost remisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, de la etapa de primire a cererii de apel.

La 03 iulie 2020 Iuri Sorochin a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Iuri Sorochin și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, deși pretențiile lui Iuri Sorochin se bazează pe acțiunile ilegale ale agentului constator Eugeniu Dronic, ca urmare a tragerii la răspundere contravențională și sancționare contravențională cu amendă, repararea din contul bugetului de stat a prejudiciului într-o cauză contravențională survine doar ca urmare a supunerii persoanei la arest contravențional ilegal, în cazul reținerii contravenționale ilegale sau a aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată. Cu toate acestea, după cum s-a constatat din materialele cauzei, Iuri Sorochin nu a fost supus arestului contravențional, reținerii contravenționale, precum și nu i-a fost aplicată de către instanța de judecată amenda contravențională. Or, Iuri Sorochin în cazul de față nu este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului moral din contul bugetului de stat al Republicii Moldova.

În altă ordine de idei, instanța de apel a reiterat că, la 27 mai 2016 agentul constator al INP Căușeni, Eugeniu Dronic a întocmit în privința lui Iuri Sorochin procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI03 390049, în temeiul art.240 alin.(1) și 232 alin. (1) din Codul contravențional și prin decizia agentului constator i-a fost aplicată amendă în mărime de 30 unități convenționale, iar prin hotărârea din

14 iunie 2017 a Judecătorei Căușeni, sediul central, menținută prin decizia din 05 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost anulat, cu încetarea procesului contravențional. Mai mult decât atât, din motivarea deciziei din 05 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău reiese că, instanța de fond a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție pentru vicii de procedură, astfel încât nu poate fi vorba despre achitarea propriu-zisă a apelantului în sensul art. 2 și 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, pretenția apelantului cu privire la repararea prejudiciului moral nu se încadrează în condițiile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Mai mult, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție constituie o modalitate legală de desfășurare a procesului contravențional, iar însăși pornirea procesului contravențional, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, recunoașterea persoanei în calitate de contravenient reprezintă niște măsuri procesuale ce țin de procesul contravențional care nu încalcă în esență drepturile persoanei și nu cauzează prejudicii dacă nu sunt definitive și dacă nu dăunează iremediabil drepturile persoanei în privința căreia se întocmește procesul-verbal cu privire la contravenție. Suplimentar, la momentul depistării comiterii unei fapte care poate fi calificată drept contravenție, agentul constatat este obligat nemijlocit să întreprindă toate măsurile prevăzute de Codul contravențional, din acest motiv, acestea nu pot fi calificate drept acțiuni ilicite, deoarece îndeplinirea cu exactitate a atribuțiilor de serviciu este o îndatorire directă și iminentă, motiv din care nu pot fi reținute argumentele apelantului precum că, prin acțiunile agentului constatat i-ar fi cauzat un prejudiciu moral.

La 24 noiembrie 2020 Iuri Sorochin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată.

A menționat că, instanța de apel, examinând cauza, eronat a considerat că, hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală.

A susținut că, instanța de apel eronat a reținut că, pentru aplicarea dispozițiilor Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 urmează a fi întrunite cumulativ atât circumstanțele prevăzute la art. 6 din Lege, ce reglementează dreptul la repararea prejudiciului, cât și cele prevăzute la art. 3, care stipulează cazurile de reparare a acestui prejudiciu, or, aceste articole prevăd altceva decât ce se prezumă în decizia supusă recursului.

A afirmat că, toate condițiile prevăzute de legislație au fost întrunite, fiind făcute trimiterile necesare în sensul dat, iar decizia emisă se bazează pe acțiunile ilegale ale agentului constatat, ca urmare a tragerii la răspundere contravențională și sancționare contravențională cu amendă.

A notat că, din materialele dosarului rezultă cu certitudine faptul aplicării ilegale a amenzii contravenționale constatat prin hotărârea instanței de judecată, care

a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție.

A relevat că, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite, iar aceasta se dovedește prin anularea procesului-verbal de sancționare de către instanța de judecată și prin constatările efectuate.

A declarat că, din motivarea deciziei din 05 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău reiese că, instanța de fond a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție pentru vicii atât de procedură, cât și de fapt, astfel încât se întrunesc condițiile în sensul art. 2 și 6 din Legea enunțată.

A invocat că, instanța de apel eronat a constatat că, la judecarea cauzei, prima instanță a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat corect normele de drept material. Or, odată ce procesul-verbal cu privire la contravenție a fost anulat, apare răspunderea atât a statului, cât și a persoanelor care au comis aceste ilegalități.

Prin referința depusă la 28 decembrie 2020 Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul național de securitate publică, reprezentați de către Serghei Teleba, au solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 20 octombrie 2020 (f. d. 204, vol. I).

Astfel, recursul declarat la 24 noiembrie 2020 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Iuri Sorochin nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Iuri Sorochin, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Iuri Sorochin ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Iuri Sorochin se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic